

**UCHWAŁA NR XXVIII/178/13
RADY MIEJSKIEJ W TORZYMIU**

z dnia 10 lipca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
na lata 2013 - 2018**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) Rada Miejska w Torzymiu uchwala, co następuje :

§ 1. Miasto i Gmina Torzym przyjmuje "Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w na lata 2013-2018".

§ 2.1 Na potrzeby niniejszego Programu, przyjęto definicję przemocy zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami). Art. 2. pkt 2. ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Najczęściej występującymi formami przemocy są :

- 1) **Przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień.
- 2) **Przemoc psychiczna** – to umyślne działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych.
- 3) **Przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, dokonywane między innymi poprzez: przymuszanie do pożycia seksualnego, wymaganie na ofierze nieakceptowanych pieszczot, praktyk seksualnych, przymuszanie do oglądania pornografii, zmuszanie do prostytucji, gwałt.
- 4) **Przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy, realizowane między innymi w drodze niezaspokajania podstawowych materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, utrudnianie aktywności zawodowej, odbieranie pieniędzy, okradanie, wyliczanie wydatków, itp.
- 5) **Zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb zarówno fizycznych, jak i psychicznych. Do tej kategorii należy niewłaściwe odżywianie, ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niewystarczająca opieka i narażanie na niebezpieczeństwo, niezaspokojenie poczucia bezpieczeństwa, a także potrzeby miłości, troski, stabilizacji, przynależności

Wszystkie te formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają. Stosowanie przemocy w konsekwencji prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki przemocy zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku zapewnienia profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno dla ofiar przemocy, jak i sprawców.

2. Podstawa prawna:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.). Rozdział drugi pt. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz.59, z późn.zm.)

- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179, poz.1485).
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493), która w art. 6 ust. 2 zobowiązuje gminy do: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.
- 6) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.)

3. Program skorelowany jest z:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Torzym na lata 2010-2015
- 3) Gminnymi Programami Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 4) Strategią Polityki Społecznej Powiatu Sulęcińskiego 2007+”

§ 3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Torzym

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym, powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne. Z badań przeprowadzonych do sporządzenia Strategii wynika, że jednym z dominujących problemów na terenie gminy jest bezrobocie, które w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska ubóstwa. To z kolei w powiązaniu z bezrobociem i brakiem perspektyw na poprawę sytuacji do alkoholizmu. Alkoholizm natomiast może prowadzić do przemocy w rodzinie. Patologiczna rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń, podatnych na patologię.

Tabela 1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w gminie Torzym

	2010	2011	2012	2013 (I kwartał)	Uwagi
Ubóstwo	346	288	299	251	-
Sieroctwo	0	0	0	0	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	32	16	14	-
Bezrobocie	260	230	222	165	-
Niepełnosprawność	97	95	111	70	-
Długotrwała choroba	213	183	150	115	-
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	42	50	43	23	-
W tym - rodziny niepełne	24	37	30	18	-
- rodziny wielodzietne	17	13	14	5	-
Alkoholizm	6	3	1	2	-
Narkomania	0	0	1	2	-
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	13	11	10	6	-
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0	3	-

Jakkolwiek nominalnie spada liczba osób zagrożonych ubóstwem i bezrobotnych, co wskazuje na korzystne zmiany, to nadal jest to wysoki odsetek mieszkańców którzy nie znajdują zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Pomimo podejmowanych działań badawczych oraz uruchomienia punktów konsultacyjnych dla ludzi z problemem alkoholowym i uzależnionych od narkotyków nadal słabo rozpoznane pozostają te zjawiska .

L.p.	Tematy	Zadania	Odpowiedzialny za realizację	Partnerzy w realizacji zadania
Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1	Powołanie i utrzymanie składu Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół będzie składał się z grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program	Burmistrz	Kierownik OPS
2	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:	- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, - uruchomienie Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego- oraz dyżurów - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	Zespół interdyscyplinarny	OPS Punkt Interwencji Kryzysowej
3	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz pracy ze sprawcą przemocy	- kierowanie do psychologa ofiar oraz sprawców przemocy działającego w PCPR w Sulęcinie , - współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, -rozwijanie sieć pomocy sąsiedzkiej - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk.	Zespół interdyscyplinarny	OPS Policja, GKRPS
4	Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych	-podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli wchodzących w skład zespołu interdyscyplinarnego.	Zespół interdyscyplinarny	Kierownicy członków zespołu interdyscyplinarnego

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

5	Przygotowanie i udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, - dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, - umieszczenie powyższych informacji na stronie internetowej Urzędu, BIP, tablicach ogłoszeń.	Zespół interdyscyplinarny	OPS , GKRPS, Szkoły, Ośrodek Zdrowia
6	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją	- prowadzenie zajęć edukacyjno – informatycznych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającym zachowaniom nie agresywnym.	Zespół interdyscyplinarny	Szkoły, GKRPS

Odpowiadając na zapotrzebowanie społeczne i uwarunkowania lokalne gmina tworzy Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie jako odpowiedź na konieczność podejmowania działań w tym zakresie . Słabo rozwinięta jest sieć pomocy sąsiedzkiej jest wyzwaniem dla podejmowania działań środowiskowych .

Tabela 2 Formy pomocy stosowane przez OPS Torzym

	2010	2011	2012	2013 (I kwartał)
Zasiłki stałe	95	98	110	101
Zasiłek dla matek wychowujących dzieci niepełnosprawne	32	44	53	56
Składki na ubezpieczenie rentowo emerytalne	32	42	47	49
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	108	121	152	143
Zasiłki okresowe	179	183	207	166
Zasiłki celowe	344	324	304	230
Usługi opiekuńcze	25	26	27	20
Dożywianie dzieci	370	339	300	266
Dożywianie dorosłych	8	7	3	2
Schronienie	1	0	0	0
Zasiłki realizowane w naturze (bony lub towary, odzież sprzęt, żywność)	68	54	67	36
Kontrakty socjalne	0	0	0	0
Łączna kwota wydatkowana na w/w formy pomocy w tysiącach zł	1543	1640	1698	690

Tabela 3. Interwencje domowe Policji

Interwencje domowe	Liczba interwencji w roku		
	2010	2011	2012
Interwencje domowe	170	158	150
Procedura „Niebieskiej Karty”	23	11	5
Osoby skazane prawomocnym wyrokiem sądowym	5	9	3

Źródło: Opracowanie własne.UM- Torzym

Powyższe zestawienia obrazują zarejestrowane działania Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych w sytuacjach stwierdzonej przemocy w rodzinie.

§ 4. Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na sprawców pomocy.

§ 5. Cele szczegółowe:

- 1) Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie.
- 2) Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury, udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.
- 3) Wzrost liczby osób przeszkolonych i przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy.
- 4) Spadek liczby przypadków przemocy.

§ 6. Podstawowe zadania:

Cele, działania i zadania systemu są dostosowane do uaktualnianych, zdiagnozowanych potrzeb. Są to zadania zarówno już wykonywane jak i prognozowane na najbliższą przyszłość.

§ 7. Adresaci programu:

Ofiary przemocy

- 1) Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci
- 2) Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, wychowawcy, terapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni)
- 4) Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi).

§ 8. Spodziewane efekty:

- 1) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- 3) Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie
- 4) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy w rodzinie
- 5) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy– diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy na terenie gminy Torzym.
- 6) Zwiększenie skuteczności i dostępności instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 7) Zwiększenie liczby osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz pomagającym ofiarom przemocy.
- 8) Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- 9) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.

§ 9. Źródła finansowania:

- 1) budżet gminy
- 2) budżet państwa
- 3) inne źródła

§ 10. Realizatorzy programu:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Torzymiu,
- 2) Urząd Miejski w Torzymiu ,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych ,
- 4) Szkoły, Przedszkola na terenie gminy Torzym ,
- 5) Komenda Powiatowa Policji w Sulęcinie oraz Komisariat Policji w Torzymiu,
- 6) NZOZ w Torzymiu i filie w Boczowie i Gądkowie Wielkim.

§ 11. Sposób monitorowania programu:

Monitorowanie programu będzie prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Torzymiu , na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji gminnego systemu. Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych zgodnie z tabelą poniżej w formie sprawozdania w terminie do 30 kwietnia każdego roku. Raport ten będzie narzędziem do ewaluacji systemu.

Tabela 4. Monitorowanie Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działanie	Rezultat
Liczba zorganizowanych interdyscyplinarnych szkoleń, porad, spotkań	Liczba osób/ podmiotów uczestniczących w interdyscyplinarnych szkoleniach, poradach, spotkaniach
Liczba zorganizowanych tematycznie spotkań w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów zorientowanych w problematyce przemocy domowej	Liczba osób/ podmiotów uczestniczących w tematycznych spotkaniach w środowiskach lokalnych prowadzonych przez specjalistów
Liczba podmiotów oferujących pomoc rodzinie gdzie występuje przemoc	Liczba osób korzystających z oferowanej pomocy
Liczba działań doskonalących jakość udzielanej pomocy	Liczba osób/ podmiotów doskonalących jakość udzielanej pomocy
Liczba podmiotów stosujących procedurę „Niebieskiej Karty” jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym	Liczba osób, którym założono Niebieskie Karty -liczba sprawców objętych działaniami, - liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych działaniami.
Liczba wykrytych przypadków przemocy stosowanej wobec dzieci	Liczba małoletnich osób doświadczających przemocy
Liczba przepracowanych kampanii społecznych, informacyjnych o tematyce przemocy domowej	Liczba podmiotów, które przeprowadziły kampanie społeczne, informacyjne o tematyce przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy
Liczba opracowanych informatorów, ulotek, broszur, plakatów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie - liczba zamieszczonych informacji o miejscach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie na stronach internetowych oraz w prasie lokalnej	Liczba rozpowszechnionych w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie
Liczba podmiotów prowadzących poradnictwo społeczne	Liczba osób korzystających z poradnictwa socjalnego Liczba Punktów Interwencyjno-Konsultacyjnych- ilość dyżurów

	-liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą, - liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem, - liczba interwencji kryzysowych
Liczba programów edukacyjne - informacyjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjno, - informacyjnych
Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy oraz rejestracja faktów przemocy	Opracowywanie i przedstawianie Radzie Miejskiej w Torzymiu rocznego raportu na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz podejmowanych działań – raport ten będzie narzędziem do ewaluacji systemu do 30 kwietnia każdego roku

§ 11. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 12. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Wołoncewicz

